

KIÊN ĐỊNH CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN LÀ YẾU TỐ CƠ BẢN BẢO ĐẢM SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TRONG MỌI GIAI ĐOẠN CỦA CÁCH MẠNG

■ **ThS. NGUYỄN ĐÌNH BẮC (*)**

Thắng lợi của cách mạng nước ta nói chung cũng như sự trưởng thành, lớn mạnh của Đảng cộng sản Việt Nam gắn một thế kỷ qua nói riêng là kết quả tổng hợp của rất nhiều yếu tố. Nhưng có một thực tế không thể phủ nhận, đó là nhờ Đảng ta đã được vũ trang bằng lý luận cách mạng và khoa học nhất của thời đại: chủ nghĩa Mác - Lênin. Trong thời kỳ cách mạng mới, việc tiếp tục kiên định và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của Việt Nam vẫn là một tất yếu khách quan, là một nhiệm vụ quan trọng và cấp thiết.

Chủ nghĩa Mác - Lênin là một khoa học, hơn nữa là một khoa học biện chứng hiện đại. Giá trị bền vững của học thuyết này chính là ở sự chân thực về khoa học, tính cách mạng của nó với mục đích giải phóng người lao động, giải phóng xã hội khỏi mọi áp bức, bóc lột, mọi sự tha hóa, thực hiện một xã hội công bằng, nhân đạo. Bất chấp thăng trầm của lịch sử, từ khi ra đời đến nay, chủ nghĩa Mác - Lênin luôn tỏ rõ sức sống mãnh liệt của mình. Với linh hồn sống là phép biện chứng duy vật, với hòn đá tảng kinh tế là học thuyết giá trị thặng dư, những phát kiến vĩ đại về chủ nghĩa duy vật lịch sử mà nội dung cơ bản là lý thuyết hình thái kinh tế - xã hội, vai trò lịch sử của giai cấp công nhân... Lý luận riêng rẽ (một nguyên lý này hay một quan điểm khác.v.v...) của chủ nghĩa Mác - Lênin có thể bị thực tiễn vượt qua, nhưng xét

học thuyết đó trong thực chất biện chứng cách mạng và khoa học thì nó không mất đi và sống mãi với thời gian. Chủ nghĩa Mác - Lênin cho đến nay vẫn là đỉnh cao của trí tuệ loài người, là khoa học chính xác và hoàn bị, chưa có gì thay thế được. Cho dù có phải bổ sung, phát triển, hoàn thiện thêm (đây là điều tất yếu) thì những nội dung cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện hiện nay vẫn giữ nguyên giá trị. Chủ nghĩa Mác - Lênin là vũ khí lý luận sắc bén của giai cấp công nhân và nhân dân lao động trên toàn thế giới trong cuộc đấu tranh để tự giải phóng mình. Cho dù có những kẻ cố tình xuyên tạc, bóp méo thì chủ nghĩa Mác - Lênin vẫn có sức sống dẻo dai và giá trị lâu bền của nó. Việc các thế lực thù địch càng ra sức bài bác chủ nghĩa Mác - Lênin thì càng chứng tỏ tính đúng đắn, tính khoa học và tính cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Giá trị và sức sống của chủ nghĩa Mác - Lênin trong sự nghiệp cách mạng của nhân dân và các dân tộc nằm ở trong bản chất cách mạng và khoa học của nó khi vận dụng sáng tạo gắn với điều kiện lịch sử cụ thể của nhân dân và dân tộc đó. Từ khi ra đời cho đến nay, nhờ nắm vững và vận dụng sáng tạo bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin mà Đảng ta đã dẫn dắt cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VII của Đảng (1991) đã thông qua "Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ", trong đó khẳng định: "Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư

(*) *Học viện Chính trị*

tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động...". Qua các lần đại hội, Đảng ta đã nhiều lần nhấn mạnh: "Đảng và nhân dân ta quyết tâm xây dựng đất nước Việt Nam theo con đường xã hội chủ nghĩa trên nền tảng của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh". Đây là những kết luận rút ra từ tổng kết thực tiễn lịch sử của Đảng và cách mạng Việt Nam trong suốt quá trình cách mạng từ khi thành lập Đảng đến nay. Đó là kết luận có tầm lịch sử quan trọng, thể hiện bước tiến trong tư duy lý luận của Đảng ta.

Từ trước đến nay, đã có các quan điểm cho rằng việc du nhập chủ nghĩa Mác – Lênin vào Việt Nam là ý muốn chủ quan, nhất thời của Hồ Chí Minh và đó là nguyên nhân của mọi sai lầm. Những người muốn hạ thấp hoặc phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng và chủ nghĩa Mác – Lênin thường rêu rao rằng, ngày xưa làm gì có Đảng, làm gì có chủ nghĩa Mác – Lênin mà dân tộc ta vẫn đánh thắng các thế lực ngoại xâm... Điều này đúng nhưng chưa đủ. Bởi họ quên rằng, chiến thắng ngoại xâm rồi đất nước sẽ đi về đâu, làm sao bảo đảm cho nhân dân thực sự được làm chủ, có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc; làm sao thoát ra khỏi cái vòng luẩn quẩn của chế độ bóc lột? Và thực tiễn lịch sử đã chứng minh, trước khi có sự lãnh đạo của Đảng cộng sản, dân tộc ta có không ít những người con ưu tú, yêu nước cháy bỏng và có tinh thần anh dũng hy sinh cao cả, như Nguyễn Trung Trực, Phan Đình Phùng, Phan Bội Châu, Hoàng Hoa Thám, Phan Chu Trinh.v.v... Nhưng vì sao các cuộc khởi nghĩa cũng như các phong trào do các ông lãnh đạo cuối cùng đều bị thất bại? Nguyên nhân căn bản là do thiếu một đường lối cứu nước đúng đắn, thiếu một học thuyết khoa học, tiên tiến soi đường. Suốt bảy thập kỷ đất nước rơi vào khủng hoảng về đường lối cứu nước, việc giải phóng dân tộc dường như không lối thoát. Nhưng từ khi Nguyễn Ái Quốc tiếp thu và truyền bá chủ nghĩa Mác – Lênin vào Việt Nam; đồng thời kết hợp phong trào yêu nước, phong trào công nhân với chủ nghĩa Mác – Lênin, thành lập ra Đảng cộng sản Việt Nam, chúng ta mới tìm ra con đường đi đúng, đáp ứng được nguyện vọng thiêng liêng của nhân dân, đất nước ta mới có cơ hội tiến hành cuộc cách mạng giải phóng dân tộc một cách đúng đắn,

cách mạng nước ta mới giành được những thắng lợi vĩ đại, đưa dân tộc ta bước sang một trang sử mới, một thời đại mới. Mở đầu là thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám (1945), chọc thủng một mắt khâu quan trọng trong hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc, đưa tới sự ra đời của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa – nhà nước công nông đầu tiên ở Đông – Nam châu Á. Tiếp đó là thắng lợi vang dội của 9 năm kháng chiến chống thực dân Pháp, đánh sập chủ nghĩa thực dân cũ. Đó là thắng lợi oanh liệt của 20 năm kháng chiến chống Mỹ, thống nhất đất nước, đưa nước nhà đi vào một kỷ nguyên mới – kỷ nguyên độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội... Đúng như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nhấn mạnh: "Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Mác – Lênin"⁽¹⁾.

Hơn 20 năm đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, mặc dù thế giới có những diễn biến hết sức phức tạp, đất nước còn nhiều khó khăn, nhưng nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng, với ánh sáng soi đường của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đã thu được nhiều thành tựu to lớn trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội: "Nền kinh tế đạt tốc độ tăng trưởng khá cao và tương đối toàn diện; văn hóa và xã hội có tiến bộ trên nhiều mặt; việc giải phát triển kinh tế với giải quyết các vấn đề xã hội có chuyển biến tốt; đời sống các tầng lớp nhân dân được cải thiện, chính trị – xã hội ổn định; quốc phòng – an ninh được giữ vững và tăng cường; quan hệ đối ngoại có bước phát triển mới; uy tín và vị thế của Việt Nam không ngừng được nâng cao trên trường quốc tế; việc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa có tiến bộ trên cả ba lĩnh vực lập pháp, hành pháp và tư pháp. Sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc được phát huy; công tác xây dựng Đảng đạt một số kết quả tích cực..."⁽²⁾.

Từ thực tiễn phong phú và những thành tựu to lớn đã đạt được, một lần nữa chúng ta khẳng định rằng, nhờ được vũ trang bằng chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, kết hợp chặt chẽ với tinh hoa truyền thống của dân tộc và nhân loại, Đảng cộng sản Việt Nam suốt 80 năm qua đã lãnh đạo nhân dân ta giành được

những thắng lợi cực kỳ to lớn, làm cho đất nước ngày càng phát triển. Đó là thực tế không thể phủ nhận và đồng thời cũng là lý do giải thích vì sao Đảng ta nhất thiết phải kiên định chủ nghĩa Mác – Lênin. Đương nhiên, nói kiên định chủ nghĩa Mác – Lênin không có nghĩa là rập khuôn, giáo điều, áp dụng một cách máy móc mà phải vận dụng sáng tạo vào điều kiện cụ thể; sáng tạo mà không cực đoan, rơi vào chủ nghĩa cơ hội, xét lại. Kiên định chủ nghĩa Mác – Lênin là kiên định những nguyên tắc lý luận và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác – Lênin, nắm vững bản chất khoa học và cách mạng của học thuyết; đồng thời phải biết vận dụng và phát triển sáng tạo nó; tức là, chống cả chủ nghĩa giáo điều và chủ nghĩa cơ hội, xét lại. Chính Lê-nin đã từng nhắc nhở: “Chúng ta không hề coi lý luận của Mác như là một cái gì đã xong xuôi hẳn và bất khả xâm phạm; trái lại, chúng ta tin rằng, lý luận đó chỉ đặt nền móng cho môn khoa học mà những người xã hội chủ nghĩa cần phải phát triển hơn nữa về mọi mặt, nếu như họ không muốn trở thành lạc hậu đối với cuộc sống”⁽³⁾. Quán triệt tinh thần ấy, trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta “bao giờ cũng lấy thực tiễn của cách mạng Việt Nam, lấy hiện thực sinh động của xã hội Việt Nam làm điểm xuất phát trong việc vận dụng những nguyên lý của chủ nghĩa Mác – Lênin”⁽⁴⁾. Đồng thời, Đảng đã nhấn mạnh: “Đảng nắm chủ nghĩa Mác – Lênin không phải trên câu chữ mà từ trong thực chất cách mạng và khoa học vốn là hai thuộc tính căn bản kết hợp làm một trong bản thân chủ nghĩa Mác – Lênin. Đảng biết quán triệt đặc tính căn bản ấy của chủ nghĩa Mác – Lênin trong hoạt động chính trị, tư tưởng và tổ chức của mình, trong đường lối cách mạng và phương pháp cách mạng trong toàn bộ cuộc đấu tranh của Đảng ở tất cả các thời kỳ”⁽⁵⁾. Nói cách khác, Đảng ta chẳng những kiên định chủ nghĩa Mác – Lênin mà còn luôn luôn vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin vào điều kiện, hoàn cảnh cụ thể của nước ta. Thành công của công cuộc đổi mới đất nước hơn 20 năm qua trước hết và chủ yếu là do Đảng ta đổi mới tư duy lý luận, nhận thức đúng đắn và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin. Như Đảng chỉ rõ: “Chính nhờ có đường lối và phương pháp cách

mạng được đề ra một cách độc lập và sáng tạo, mà cách mạng Việt Nam mới thu được thắng lợi to lớn như ngày nay”. Đổi mới chính là trở về đúng với chủ nghĩa Mác – Lênin, là biểu hiện sinh động của sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin. Trong Cương lĩnh, mọi chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng ta đã thể hiện rất rõ tư tưởng này.

Lịch sử đã chứng minh, nếu mơ hồ, dao động về hệ tư tưởng thì sẽ lúng túng trong hoạch định chủ trương, đường lối, rối loạn trong tổ chức và tất yếu dẫn đến thất bại trong hành động. Vì vậy, Đảng ta đã nhiều lần khẳng định: kiên định và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là vấn đề có tính nguyên tắc số một đối với Đảng ta, là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong toàn bộ công tác tư tưởng, lý luận của chúng ta, đặc biệt trong thời kỳ cách mạng mới – thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Đây là một nhiệm vụ hết sức khó khăn, lâu dài và phức tạp, chưa có tiền lệ trong lịch sử nước ta; hơn nữa lý luận của chủ nghĩa Mác – Lênin cũng không vạch ra một cách cụ thể con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở một nước thuộc địa nửa phong kiến, bỏ qua chế độ tư bản chủ nghĩa như Việt Nam. Điều đó càng đòi hỏi Đảng cộng sản Việt Nam tuyệt đối không được xa rời hoặc từ bỏ chủ nghĩa Mác – Lênin. Trái lại, cần kiên định, đồng thời vận dụng mềm dẻo, linh hoạt từng nguyên lý, phạm trù, quy luật... của học thuyết khoa học và cách mạng ấy trên chính mảnh đất hiện thực Việt Nam □

Ghi chú:

(1) Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 2, Nxb CTQG, H.2000, tr.268.

(2) Đảng cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, Nxb CTQG, H.2006, tr.14.

(3) V.I. Lê-nin, toàn tập, tập 4, Nxb Tiến bộ, Mátxcova, 1978, tr.232.

(4) Đảng cộng sản Việt Nam, Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV, Nxb Sự thật, H.1977, tr.181.

(5) Sđd, tr.182.